

timi ognjišči ali pa v dimnikih goditi, seveda če se ne kuri s premogom. Nekteri priporočajo za kajenje koruzne storže, pravijo, da to mesu posebno slast podaja. V Hamburgu pa tudi pri nas sem ter tje suše meso v najvišem delu hiše pod podstrežjem, kamor po posebnih cevih dim iz najspodnejših delov poslopja dovažajo. Tako pride le suh in hladen dim na meso in to daje mesu več slasti in boljši okus, kakor pa, če bolj blizu ognja visi. Slavno znana vestfalska salamurja za soljenje krač obstoji iz 3 kil. kamnene soli, 1 kil. sladkorja, 90 gramov soliterja in 13 litrov vode. V nji se prej navedene reči kuhajo, pene pa vedno sproti snemajo. Ko se je skuhana salamurja do dobrega ohladila, vlijje se na krače in meso in toliko da je vsa mesovina od tekočine do dobrega pokrita. V 4–5 tednih so potem krače za dim godne. Ta salamurja se more, če je še kaj ostane, večkrat porabiti in zopet na nove krače in meso vlijiti. Vendar pa se mora iz nova prekuhati, ji pene posnemati in nekoliko prvotnih snovi zopet pridjati. Predno se krače in svinjetina sploh v sol položé, morajo se vsakokrat dobro omiti in do suhega zopet obrisati. Posušene se dajo več let hraniti, ako se v pavolnate prtiče zašijejo in v pepel ali stolčeno lesno oglje vložé. Nekterim dve leti stara posušena krača bolj diši, kakor jednolletna. —

Tu naj se še na kratko popiše celo priprosta naprava, kako praktični Amerikanci svinjetino suše. Vzamejo sod, polovnjakove velikosti. Izvzame se mu oboje dno. Ta sod se potem postavi nad jamo v zemljo narejeno po koncu. Gornji pod se potem nadomesti s pokrovom, ki sod trdno zavezne. Pod sod pelje plehasta cev, kakoršne so pri železnih pečeh v navadi, morda 2 sežnja dolga, čim dalja tim boljša. Na drugem koncu te cevi, ki tudi v jami konča, se nahaja ponva, v kateri se za kajenje potrebne snovi žgó, kakor brinje, koruzni storži, iverje itd. Jama, v kateri se kuri, mora pa globokejša biti od one, nad katero se je sod postavil, in se da tudi trdno s pokrovom zavezniti. V prvič opisani sod se za sušenje namenjeno meso na poprečne raznje razobeši in s pokrovom sod trdno zavezne. Zdaj se začne v drugi jami v ponvi kuriti in meso v sodu sušiti. To se godi tako dolgo, da je meso dosti suho. Posoda prav po ceni, v katero se svinjsko meso vlagati more, so sodi, kakoršnih imajo trgovci za olje. Dno na jedni strani se sodu izvzame, sod s slamo ali senom dobro izžge in na to dobro izriba in izsnaži. Taki sodi so za vlaganje mesa prav po ceni in primerni.

Nošnja in nasad dobrih jajec.

Marsiktera gospodinja željno čaka, da jej kura znese katero jajce, ker je potrebuje za pripravljanje mnogoterih jedi, zato pa tudi skrbi, da ima dobre kure in kvoklje, ki valijo piščeta. In ker mi je znano, da tudi gospodinje „Slov. Gosp.“ rade prebirajo, zato hočem svoje skušnje o tej

reči tukaj objaviti. Kure, ki se rade potepajo, niso kaj prida, ker zgublajo tudi jajca. Da pa se kure začno potepati, je krivo tepenje in preganjanje kuretine in slaba postrežba; kajti če doma živeža ne dobijo, si ga morajo drugod iskati, in tako se tudi zgubi hasek od kur. Otdot pride še tudi, da slabo nesejo in jajca so dostikrat majheha. Dobra kura iznese v 20 dneh 15 do 20 jajec; pura v 25 dneh 18—20; goska v 28 dneh 12 do 15, raca navadno v 28 dneh do 18 jajec. Spomlad in jesen je najboljši čas za nesenje jajec in posebno mesec maj. Najrajši pa nesejo kokoši med „gospojnicami“. V tem času se jim tedaj mora podajati primerna dobra hrana. Ako hočemo, da kokoši iznesejo dobrih jajec na za nasad, se mora paziti na petelina, da se z raznovrstnimi kurami ne pari, kajti potem ni dobrega uspeha. Goska navadno iznese 12 do 15 jajec, ki so dobra za nasad. Iznese jih več, te niso sposobne za nasad.

Jajca za nasad ne smejo biti preveč stara, pa tudi ne prefršna; vendar so boljša fršna kot prestara. Stareja od 14 do 20 dni ne smejo biti. Navadno pravilo je: da se pri kokoših in racah vzemejo jajca za nasad, ki so istega mesenca. Dobra jajca za nasad se spoznajo, ako ž njimi potreseš, in nobenega klopotanja ne slišiš. Tudi se to pozna, če se denejo v mlačno vodo; če jajce utone, je dobro, ostane pa na površini vode, takošno ni za nasad. Kdor hoče imeti več petelinčekov (kokotov), naj izbere podolgasta jajca; ako pa želi več piščet, naj izbere kratka, okroglasta. Treba je pa na to paziti, da je kraj, kder kvoklje sedijo, suh in ne vlažen, ker bi sicer zapstoj pričakoval piščet. Mnogo stori pri mladini tudi zdrava hrana. Prva najboljša piča za piščeta so trdo kuhana in drobno skosana jajca. Kedar mladina poraste, se ji podaje drugi živež: proso, skosana zeljava itd. Ako opaziš, da je mladina žalostna, je to znamenje, da je bolena. Bolezen ozdraviš, če prineseš mravljinjak, ter ga deneš kraj mladine, ktera bo mravlje lovila in zobala, ter tako zopet ozdravila. Anka Haramijeva.

Bučelarsko društvo štajersko obhaja 27. dec. t. l. v Gradcu svoj občni zbor. Pri tej priliki bo znani izvrstni bučelorejski mojster in učitelj v Celji g. M. Kresnik razlagal o prezimovanji bučel.

Dopisi.

Iz Središča. (Popravek.) Mnogo cenjeni „Slov. Gospodar“ prinesel je iz Središča dopis, v katerem se naš župan in celi srenjski zastop napada, ker odbornike imenuje prikimavce. Temu odgovarjamo zastopniki srenjski:

Neresnično je, da bi se bil naš župan kedaj komu za ta posel vsiljeval; nasprotno še branil se je, ter ga le prevzel, ker je bil enoglasno izvoljen. Od nekdanj se je na občinske stroške nem-

ški časnik naročeval, ker pa „Tagespošta“ s svojimi naznanili najbolje tirjatvam, ktere občinski zastop na Štajerskem do lista stavi, ugaja, smo popustili „Gemeindezeitung“ in se naročili na Tagespošto. Za politične namere tega lista pa se ne brigamo. Gledé računov naš župan popolnoma postavno ravna. Den pred, ko se sklepajo računi, se to po hobnarju vsem tržanom naznani; v računu se pred vsemi nazočimi točka za točko pretresuje in slednjič še, pred ko se odobri in podpisuje, župan vpraša: če nima kdo kaj zoper račun. Res je sicer, da se račun, kateri bi postavno moral v srenjski hiši na ogled se položiti, pri onem srenjskih svetovalcev razpoložiti, pa to le s tem namenom, da bi ga tisti, kateri na rotovž računa pregledarati iti nečejo, to leži v privatnej hiši, kder se njim eno in drugo razloži, storiti zamorejo. Da bi pa kdo bil branil račun pregledati, to ni res. Da so računi v pretečenih letih nekoliko zaostali in da temu ni kriv sedanjí blagajnik in župan, je znano vsem tržanom; občinske račune izdeloval je namreč mož, ki je bil star in slaboten in je uže mrtev. Naša kasa, v kateroj se hrani srenjsko premoženje, ni veljala 800 do 1600 gld. ali še več, kakor dopisnik pravi, temuč le 520 fl. in je bila že za prejšnjega župana kupljena. Da je pa blagajnica bila potrebna, bode vsak pripoznal, ki pozna našo občino gledé nenege premoženja. Neresnično je, da bi bil ostanek v kasi kdaj znašal 3000 fl. dalje neresnično je, da bil l. 1870 blizu 900 fl. blagajnički ostanek znašal. Da bi g. dopisnik le enkrat občinski račun pregledal in se za seje in sklepe občinskega zastopa bolje brigal, moral bi znati, da kurentni stroški znašajo čez 1300, izvaredui pa 500 do 700 gld., in ker pa se v srenjsko kaso še le jeseni vplačuje, ker ljudje še le takrat denarje dobivajo: dače in službene plače, za srejske sluge in druge reči se še pa pred letom poplačati morajo, tako ne moremo razumeti, kako bi se zamogle z ostankom omenjene plače storiti, ob čuem pa ostanek na obresti naložiti. Dalje bi moral g. dopisnik znati, da se pri nekem hramu ni kanal napravil, ter da temu ni kriv župan, ampak to, da občinski svet, ki si je prostor na mestu, kjer bi se moral kanal zidati, pregledal, dozdam še do nobenega sklepa ni prišel. Slednjič še le omenimo, da je lahko ljudi črniti, da pa bi bolje bilo se pred o resnici takih krivenj prepričati, kakor pa neresnične izjave hudobnih ljudi pobirati in po časnikih trositi.

Odborniki trga Središkega.

Iz Žavca. (Smešnica). V našem trgu se je na sv. Miklavža večer sledeči smešni prigodljaj pripetil: Mož je šel v gostilno. Ker najde veselo družbo, ostane dalj časa tam in precej vina popije. Začeli so se pivci šaliti z možem in eden njih ga po celem obrazu tako počrni, da mož ni bil za spoznati. Pozno v noči se poda domov, kjer so ga pri slabi luči njegova žena in otroci pričakovali. Komaj se mož močno okajen privali skozi

dveri, že mlajši otroci strašanski krik in jok začeno. Starejši sin in mati pa zagrabijo moža, kterege zaradi temne luči tudi ne spoznajo, in ga s krikom: „marš vun parkelj, mi te ne potrebujemo, naši otroci so pridni“, skozi vrata na ulico potisnejo. Akoravno je nedolžni mož začuden temi početju nasprotoval in rekel: „Hudirja, kaj me ne poznate, jaz sem ja tukaj domač“, moral je pred zaprtimi dvermi za pregreho drugih pokoriti se. Drugi den, ko se je reč zazvedela, po trgu smeba ni bilo ne konca ne kraja.

Iz Hajdine. (Letina) pri nas bila je srednje dobra. Sprva smo se nadejali, da bo prav dobro leto. Ko je pa prišel čas za spravljanje pridelkov, je se vsega menje namlatilo, kakor smo si bili mislili. Samo to imamo, da nas je ljubi Bog toče obvaroval, ki je druge okolice strašno poškodovale. Koruze, ajde in repe dobili so pri nas nekateri jako obilno tako, da so komaj pod streho spravili. Delali so, kolikor se je le dalo. Vkljub temu je pa nepričakovani sneg 15—16. oktobra mnogo pridelkov zunaj dobil. Ljudje kratko pameti bili so vsled tega jako razdraženi. Mnogi so neumno preklinjali sneg in vreme. Res je bilo žalostno gledati prerani sneg. Ali Bog zamore zopet pomagati, kar se je tudi zgodilo. V kratkem je pripihal topel jug, sneg pregnal in zunaj zaostale pridelke posušil, tako da jih je lahko bilo pospraviti. Potem je zajalo debelo snega, huda zima pritiska. Toda kaj bodeimo o zimi toževali? Vsaj je sedaj za njo čas. Bog nam le ohrani ozimine pod snežno odejo, da ne bo res, kar pregovor veli: „kedar saninec dolgo gre, tedaj se po malem kruh jé“.

M. St. kmetski sin.

Iz Celovca. (Smrt — zima). Dne 30. nov. umrl je v sv. Štefanu v dekaniji Velikovec (Völkermarkt) č. g. Anton Jerala, Obreški (Haimburg) župnik v pokoju. Pokojnik bil je rodom Kranjec ter 42 let zvesto in neumorno deloval za dušni blagor koroških vernikov. Čeravno nikder ni imel posebno obile plače, vendar je po zmernosti in varčnosti prihranil lepo imovino, ktero je poročil v blage namene: 4000 fl. za stipendije onim dijakom, kateri so v njegovi rojstni fari Železnikih na Kranjskem rojeni, 1000 fl. ubogim omenjene fare in 100 fl. ubogim svoje fare v Obrech. Zvesti delavec v vinogradu Gospodovem, vneti rodoljub in blagi mož naj v miru počiva! — Zelo hudo zimo imamo letos pri nas. V Celovecu kazal je toplomer teden dni 20—21° R., po nekterih krajih celo 23°. V glanski dolini pa imajo še hujšo zimo. Vendar zdaj že nekatere dni sem nekoliko pojema. Vrbsko jezero še ni zamrznilo, zato je mesto in okolica vsaki den skoraj celo dopoldne v meglo zavita.

V. S.

Iz Svičine. (Vmestenje novega g. župnika Antona Fišer.) Z otožnim srcem premem za pero in pišem sledeče vstete misleč na dobre in darežljive posestnike v Svičini. Pri takih ljudeh bivati in se z njimi radovati mora biti veselje

za dušnega pastirja. Skoro s težkim srcem sem se podal tje kaj le za tri mesence, pa še s težejim zapuščal kraj, v katerem bivajo blage duše, o čemur sem imel dovolj priložnosti prepričati se. Stopiti sem moral v prazni farovž, kar se vselej pri spremembah godi, a radost me je obhajala, kedar koli so se spominjale blage gospodinje farnega oskrbnika in pošiljale žmavca in špeha, kratko, vsega, kar je manjkalo in se neobhodno potrebovalo za vsakdajne potrebe; še celo uprašati so dale, če kaj manjka in tudi zadovoljno poslale, za kar se je prosilo. Zato vam izrekam javno hvalo in zahvalo za vse darove, povrnil vam bo gotovo Tisti, kateri je rekel: „kdor vas sprejme, mene sprejme, kdor pa mene sprejme, sprejme Tistega, ki me je poslal.“ Srčno zahvalo izrekam tudi č. g. Aleksandru Setznagel, opatu sv. Lambrechta, ker so več nedelj v farni cerkvi meševali za farmane, ko ni bilo g. kaplana. Na prvo adventno nedeljo, ko se je obhajalo godovno farnega patrona sv. Andreja, je bil veseli den za Svičinsko faro, ker so bili vmeščeni novi župnik č. g. Antonij Fišer. Da se je dvojno obhajilo slovesno opravilo, so blagi farmani dovolj denarja in drugih reči darovali, kar zopet ljubezen do svojih dušnih pastirjev kaže. Že pri prvem prihodu g. župnika v petek pred prvo adventno nedeljo so mili glasovi zvonov in pokanje možnarjev naznanjali prihod novega pastirja duš. Pripeljali so se ob desetih skozi slavolok z napisom „Živeli“ na katerem so slovenske zastave vihrale. V nedeljo pa če prav tudi pri slabem vremenu prišlo je toliko ljudi, da se je drug drugega komaj izogibal. Ob desetih se podajo v procesiji navzoči častisti gospodje: dekan J. Čuček, J. Tomažič, župnik v Gomilci, Korbinijan Lajeh, župnik pri sv. Juriju na Pesnici, A. Jazbec, župnik pri gornji Kungoti, spremljani z muziko znanih „Polakov“, še celo venčana dekleta se niso zbala snežnega vremena. Po obljubi in prisegi novega g. župnika v cerkvi sv. Andreja v Svičini so čast. g. dekan obrede umestenja v prav genljivi besedi Svičinčanom razlagali in jih nagovarjali, da naj dušnemu pastirju težav ne pomnožujejo, kojih itak vsaki v svojem pastirovanju dovolj najde. Na to se podajo na prižnico č. g. Korbinijan Lajeh, ter počastijo sv. Andreja v gorkih besedah ter priporočujejo ljubezen do novega gospoda župnika. Po pridgi so prvokrat meševali č. g. Anton Fišer, novi župnik, za svoje farmane; raz orgel se je razlegalo milo petje in godba pri slovesni sv. meši in daleko je odmevalo pokanje možnarjev. Slovesnosti primeren konec je dal sledeči obed, kder so se vrstile živalne in vesele napitnice. Odhajajočega srčno poželjenje je, da bi novi g. župnik našli enako sočutje in vdanost na novem mestu, kakor tisti, kateremu ostane trimesečno bivanje v Svičini v blagem nepozabljivem spominu. Bog, pastir vseh pastirjev, ohrani vse v svojej milosti in povrni jim vse storjene dobrote!

J. Žmavec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V naših delegacijah imajo liberalci 30, konservativci 29 glasov in so prvi izvolili viteza Schmerlinga za predsednika in Wolfruma za namestnika, so torej konservativci brezobzirno v kot potisnili. To si konservativci naj zapomnijo in ne sklepajo z liberalci porazumov, ki hočejo le brezobzirno strahovati. Baron Haymerle je predložil proračun za skupne zadeve celega cesarstva, ki znašajo 105 milijonov. Ako odbijemo skupnih ministerstev lastne dohodke, imamo davkeplačilci pokriti 99 milijonov, nas zadene 68, ogerske dežele 31 milijonov. Za Bosno in Hercegovino bo treba 8 milijonov. V državnem zboru zadržujejo hitro delovanje najbolj liberalni jezični dohtarji; ti hočejo vedno govoriti in se povsod ustavljajo uspešnemu zborovanju. Zato so konservativci v odborih še le sedaj dognali: da se uravnava zemljiščne dache ne sme prenaaglati na škodo kmetom, kar bi se zgodilo, ako bi se tem ngovarjanje pri konečni cenitvi čistega dohodka skrčilo ali celo zabranilo, kakor so liberalci hoteli, dalje, da pride v pretres postava zoper umetno vino in da bo vsak kaznovan s platežem od 25—500 fl. ali zaporem od 5 dnij do 4 mesence, ako bo ponarejeno vino kot pravo prodaval. Kmalu bodo konservativci določili postavi zoper oderube in zoper posilno legaliziranje. Sploh priznati moramo marljivost naših slovenskih in konservativnih nemških poslancev. Volite glasovitega Ofenheima bo ovržena, ker je dokazano, da so jegovi judovski mešetarji glase kupovali in celo okrajnemu glavarju v Sučavi 3000 fl. namizo položili. Liberalce, denar in Jud, to se nahaja pogosto vkup! Zraven grozne zime nadleguje hudo pomanjkanje prebivalce v Moravskem, Gališkem, Šleziji in Českem in so mile prošnje doposlane državnemu zboru, naj pomaga, Judi pa se ondi čudovito množijo in bogatijo. — Na Ogerskem in Edeljskem je deloma potegnil jug in pouzročil okoli Arada grozno povodenj, mnogo vasi, trgov in mest je poplavljenih, 10.000 ljudi brez strehe, sedaj pa je uže mrzav pritisknil. Nesreča je velika, trpljenje nepopisljivo.

Vnanje države. Huda zima po Evropi, celo na Italijanskem in Francoskem, ubogim ljudem veliko trpljenja dela. Na Francoskem in Pruskem je glad in v Šleziji pobira ljudi vsled gladi pomor in legar. To pa ne moti evropskih državnikov, da nebi spletkarij snovali, ki merijo na boj. Posebno pruski Bismark jim je prerok, h kateremu zaporedom dohajajo na pogovore ruski, italijanski, francoski, angleški ministri. Španjski kralj se je komaj oženil, a uže se tresse jegov prestol, povsod vre in bati se mu je revolucije, ki hoče proglasiti: španjsko republiko. — Angleži v Indiji in Afganistanu niso več varni. Jihovega vice-kralja ondi je nekdo na ulici hotel ustreliti; 3krat je sprožil revolver v njega pa ni zadel. V